

Romain Gary
(Émile Ajar)

Cennetin Kökleri

Türkçesi: Hasan Can Utku

Roman

BİRİNCİ BÖLÜM

I.

Şafak vaktinden beridir yol tepenin üzerinden bambu ve ot yığınları boyunca ilerliyor, at ve binicisi zaman zaman bunların arasında tamamen gözden yitiyor, sonra Cizvit'in beyaz kaskının altındaki kafası, erkeksi ve alaycı dudaklarının üstündeki iri ve kemikli burnuyla bir dua kitabının sayfalarından çok daha fazla sayıdaki sınırsız ufukları çağrıştıran delici bakışlı gözleri yeniden beliriveriyordu. Uzun boyu, üzerine bindiği midilli Kirdi'nin boyutlarına hiç uygun olmadığından, onun için fazlasıyla kısa olan üzengilerin içinde bacakları cübbesiyle dar açılı oluşturunca, bedeni de zaman zaman eyerin üstünde tehlikeli biçimde sallanıyordu. Bu arada da bir fatihi andıran profiline ani hareketleriyle, içinde belli bir mutluluk havası sezmemenin pek de mümkün olmadığı Ule Dağları'na bakıyordu. Belçika ve Fransa'nın paleontoloji enstitüleri adına kazılar yönetmekte olduğu bölgeden ayrılmış üç gün olmuştu ve ciple kısa bir yolculuk yaptıktan sonra son kırk sekiz saattir çalılırlar arasında Saint-Denis'nin bulunması gereken yere doğru atıyla kılavuzu takip etmekteydi. Gerçi onu sabahtan beri hiç görmemişti ama yol hiçbir ayrıma uğramadan ilerliyordu ve kimi zaman da ön taraftan kulağına ot hışırtılarıyla toynak sesleri çalınıyordu. Arada bir uyukluyor olması ona yetmiş yaşında olduğunu hatırlattığından hiç de hoşuna gitmiyordu, ama yedi saat at sırtında yolculuk etmek yer yer düşüncelerini hayallere doğru saptırıyor, din adamı vicdanı ve bilimadamı zihni de bunların içindeki hoşluğu ve boşluğu ayıplıyordu. Kimi zaman durup, bir sandığın içinde son kazıla-

rından elde ettiği birkaç ilginç parçayla birlikte, yanından hiç ayırmadığı elyazmalarını da taşımakta olan uşağının atıyla kendisine yetişmesini bekliyordu. Çok yüksekte değildiler; tepelerin yumuşak bayırları vardı ve bunlar zaman zaman canlanmış gibi kıvılda-maya başlıyordu: filler. Gökyüzü her zamanki gibi aşılmaz, puslu ve aydınlıktı, Afrika toprağının bütün teriyle kuşatılmıştı. Kuşlar bile yolu kaybetmiş gibi görünüyordu. Patika yükselmeye devam etti ve bir köşeyi dönünce Cizvit tepelerin ötesinde, hiç sevmediği ve bu büyük Ekvator ormanı içinde saçların soyluluğuna karşı kılların bayağılığına benzettiği kıvırcık ve gür çalılığıyla birlikte Ogo Ovası'nı gördü. Hedefine on ikide ulaşacağını hesapladıysa da tepenin zirvesine ulaştığında saat ikiye geliyordu. Burada yerel yöneticinin çadırını ve bir ateşin kalıntıları önüne çömelmiş olan, karavanaları temizlemekle uğraşan siyah uşağı gördü. Cizvit kafasını çadırın içine doğru uzattığında Saint-Denis'yi kamp yatağında uyuklar halde buldu. Onu hiç rahatsız etmeden kendi çadırının kurulmasını bekledi, sonra elini yüzünü yıkadı ve çay içip, biraz uyudu. Uyandığında yorgunluğunu bütün bedeninde duyabiliyordu. Bir süre sırtüstü yattı. İyice yaşlanmış olduğundan ve önünde artık fazla zamanı kalmadığı için büyük olasılıkla şimdiye kadar öğrenmiş olduklarıyla yetinmesi gerekeceğinden biraz üzgün olduğunu geçirdi aklından. Çadırından çıktığında Saint-Denis'yi, güneşin hâlâ terk etmediği, ama şimdiden böyle bir seziye kapılmış gibi görünen tepelere karşı piposunu tüttürürken buldu. Kısa boylu sayılacak, kel, sıska yüzünün büyük kısmı karmakarışık bir sakal ve gözlerinin önündeki çelik gözlüklerle kaplanmış, elmacık kemikleri çıkık bir adamdı; düşük ve dar omuzlarıysa yerleşik bir işte çalıştığını düşündürüyordu, büyük Afrika sürülerinin son bekçisi olduğunu değil. Bir süre ortak arkadaşlarından, savaş ve barış söylentilerinden söz ettiler, sonra Saint-Denis, Peder Tassin'e çalışmalarını sordu ve özellikle Rodezya'daki son keşiflerden sonra Afrika'nın insanlığın asıl beşiği olduğunu kabul etmenin gerçekten doğru olup olmayacağına ilişkin bir soru yöneltti. Nihayet Cizvit de kendi sorusunu sorma fırsatını buldu. Saint Denis, Şanlı Cemiyet'in saygın bir üyesi olan, misyon rahipleri arasında insa-

nın ruhundan çok bilimsel kökenleriyle ilgilendiği yönünde bir üne sahip yetmiş yaşındaki bu din adamının, zamanı milyonlarca yıl ve jeolojik çağlarla ölçmeye alışkın olan bir bilginin zihninde gençliği ve güzelliği çok da önemli olmaması gereken bir genç kız hakkında soru sormak üzere at sırtında iki gün yolculuk yapmakta hiç duraksamamış olmasına pek de şaşırması görünmedi. Soruyu içtenlikle yanıtlayıp giderek artan bir kendini bırakış ve tuhaf bir rahatlama duygusu hissederek konuştu. O kadar ki, sonradan kendi kendine Peder Tassin onu görmek için buralara kadar üzerinde ağırlık yapmakta olan yalnızlığı ve içini sıkıştıran anıları bir kenara atmasına yardımcı olmak için gelmiş olabilir mi diye düşünmekten kendini alamadı. Oysa Cizvit onu neredeyse mesafeli bir kibarlıkla sessizce dinliyor, dininin haklı olarak pek meşhur olan o avuntularını hiçbir noktada dile getirmeye girişmiyordu. Gece onları bu şekilde konuşurlarken yakaladı, ama Saint-Denis konuşmayı sürdürdü ve yalnızca bir kez, uşağı N'Gola'ya ateş yakmasını emretmek üzere sözüne ara verdi. Ateşe yanar yanmaz gökyüzünden geri kalanı da gözden kaybetti, onlar da kendilerine eşlik eden tepelerle yıldızlara yeniden kavuşabilmek için ondan birazcık uzaklaşma gereği duydular.